Přibližný výpočet bayesovské sítě, Učení parametrů BN

Přibližný výpočet BN

- Loopy Belief Propagation přímo v bayesovské síti posílám zprávy jako kdyby to byl strom spojení,
- Monte Carlo Metody nasimuluji data, z nich počítám pravděpodobnosti jako podíl četností.

Simulace dat z BN

- Základní myšlenkou je vygenerovat data dle zadaných podmíněných pravděpodobností a z nich spočítat pravděpodobnosti, které nás zajímají.
- Přesnost výpočtu samozřejmě závisí na počtu vygenerovaných vzorků.
- Metody generující náhodné vzorky se nazývají metody Monte Carlo.
- Základem je generátor náhodného výsledku podle zadané pravděpodobnosti, např. $\langle \frac{1}{4}, \frac{1}{2}, \frac{1}{4} \rangle$.

Základní odhad parametru BN z dat

• (vyhlazený smooth = 0.001) podíl četností: $\widehat{P}(A = a|pa(A) = \langle v_1, \dots, v_{|pa(A)|} \rangle) =$

$$P(A = a|pa(A) = \langle v_1, \dots, v_{|pa(A)|} \rangle) =$$

$$= \frac{\sum_{\textit{data}} \delta_{[A = \textit{a\&pa}(A) = \langle v_1, \dots, v_{|\textit{pa}(A)|} \rangle]} + \textit{smooth}}{\sum_{\textit{data}} \delta_{[\textit{pa}(A) = \langle v_1, \dots, v_{|\textit{pa}(A)|} \rangle]} + \textit{smooth} \cdot |\textit{dom}(A)|}.$$

Přímé vzorkování bez evidence

- Uspořádáme vrcholy BN tak, aby každá hrana začínala v uzlu menšího čísla než končí.
- Vytvoříme N vzorků, každý následovně
  - Pro první uzel A_1 vygenerujeme náhodně výsledek a_1 podle $P(A_1)$.
  - Pro druhý uzel A_2 vygenerujeme náhodně výsledek a_2 podle $P(A_2|A_1=a_1)$ (je-li hrana, jinak nepodmíněně)
  - Pro n-tý uzel vygenerujeme výsledek podle $P(A_n|pa(A_n))$, na rodičích už známe konkrétní hodnoty.
- Z N vzorků spočteme pravděpodobnost jevu, který nás zajímá. Pro N jdoucí k nekonečnu podíl výskytu jevu konverguje k správné pravděpodobnosti.

Přímé vzorkování s evidencí e (rejection sampling)

- N(e) značí počet vzorků konzistentních s evidencí e, tj. nabývající na příslušných veličinách správné hodnoty.
- Vzorky tvoříme úplně stejně, jako dříve, jen ty, co nejsou konzistentní s e vyšktneme, tj. $\hat{P}(X|e) = \frac{N(X,e)}{N(I_c)}$
- Problém je v tom, že je-li P(e) malé, tak většinu vzorků zahazujeme.

$$\begin{split} \widehat{P}(A = a|pa(A) &= \langle v_1, \dots, v_{|pa(A)|} \rangle, e) = \\ &= \frac{\sum_{\textit{vzorky}} \delta_{[A = a\&pa(A) = \langle v_1, \dots, v_{|pa(A)|} \rangle\&e]} + \textit{smooth}}{\sum_{\textit{vzorky}} \delta_{[pa(A) = \langle v_1, \dots, v_{|pa(A)|} \rangle\&e]} + \textit{smooth} \cdot |\textit{dom}(A)|}. \end{split}$$

Vážení věrohodností (Likelihood weighting)

- Generuje jen vzorky konzistentní s e.
- Váhy vzorků jsou různé, podle P(e|vzorek) (což je věrohodnost L(vzorek; e), odtud likelihood weighting).

Algoritmus vytvoření váženého vzorku pro (bn, e)

```
w = 1
v pořadí topologického uspořádání bn, for i = 1 to n
    if Ai má evidenci ai v e
        w = w \cdot P(A_i = a_i | pa(A_i))
   else
        a_i vyber podle rozložení P(A_i = a_i | pa(A_i))
return (w, \langle a_1, \ldots, a_n \rangle)
```

$$\begin{split} \widehat{P}(A = a|pa(A) = \langle v_1, \dots, v_{|pa(A)|} \rangle, e) = \\ = \frac{\sum_{vzorky} w_{vzorek} \cdot \delta_{[A = a\&pa(A) = \langle v_1, \dots, v_{|pa(A)|} \rangle]} + smooth}{\sum_{vzorky} w_{vzorek} \cdot \delta_{[pa(A) = \langle v_1, \dots, v_{|pa(A)|} \rangle]} + smooth \cdot |dom(A)|}. \end{split}$$

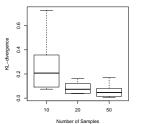
KL-divergence - Určení kvality aproximace

Definition (KL-divergence)

KL-divergence dvou pravděpodobnostních rozložení P, Q na stejné doméně sp(P) = sp(Q) je definovaná jako: $D_{KL}(P||Q) = \sum_{i \in sp(P)} P(i)log\frac{P(i)}{O(i)}$.

- KL-divergencí se měří ne-podobnost pravděpodobnostních rozložení.
- Pozor: KL- divergence není symetrická, není definovaná pokud Q je někde nula a P není.

KL-divergence wrt. # Samples

n.samples=c(rep(10,10),rep(20,10),rep(50,10))
kl=sapply(n.samples ,FUN=function(x)my.sim(bnet
boxplot(kl~n.samples,xlab='Number of
Samples',ylab='KL-divergence',main='KL-divergen
wrt. Samples')

Markovský obal

Definition (Markov blanket)

Markovský obal (Markov blanket) uzlu A je definován jako množina A, dětí A a rodičů A i jeho dětí.

Theorem

Markovský obal je nejmenší množina, která d-separuje uzel A od všech ostatních uzlů.

Gibbs Sampling

První příklad MCMC metody – Markov Chain Monte Carlo

Algoritmus **Gibbs Sampling** (bn, E = e) with n variables $V_i \in V$

```
sample_0 = \langle v_{0,1}, \dots, v_{0,n} \rangle libovolné přiřazení hodnot V_i \in V konzistentní s e,
for s in 1: last
    vyber V_l \in V \setminus E jednu proměnnou bez evidence ke změně
         generuj novou hodnotu v_{s,l} \in V_l dle pravděpodobnosti
              P(V_{l}|V\setminus\{V_{l}\}=\langle v_{(s-1),1},\ldots v_{(s-1),(l-1)},v_{(s-1),(l+1)},\ldots,v_{(s-1),n}\rangle,e)
         sample_s = \langle v_{s,1}, \dots v_{s,(l-1)}, v_{s,l}, v_{s,(l+1)}, \dots, v_{s,n} \rangle
return list(sample_{burned in}, ..., sample_{last})
```

- Pravděpodobnost nových hodnot $P(V_1 | ...)$ zjistíme z BN.
  - Pro výpočet stačí Markov Blanket rodiče V_l , děti a rodiče dětí.
  - Ostatní veličiny jsou d–separované od V_I dáno Markov Blanket (ověřte).
- Vzorky nejsou nezávislé; většinou se prvních burn_in 1 vzorků zahazuje.

Konvergence Gibbs Sampling

Theorem

Pokud

- každou proměnnou bez evidence vybereme s nenulovou pravděpodobností
- v bayesovské síti nejsou nulové pravděpodobnosti

pak Gibbs sampling konverguje, tj.

$$\lim_{i\to\infty} P(\mathsf{sample}_i = \mathbf{v}) = P(\mathbf{V} = \mathbf{v}|E = e) \qquad (\mathbf{v} \in \mathsf{sp}(\mathbf{V})).$$

Problémy:

- Vzorky nejsou nezávislé, tj. chyba se nedá odhadnout 'klasickými' intervaly věrohodnosti.
- Není snadné říct, kolik vzorků potřebujeme.

Výhoda:

U velkých sítí generuje vzorky výrazně rychleji.

Bayesian Learning

Complicated derivation of known things.

- Maximal aposteriory probability hypothesis (MAP) (nejpravděpodobnější hypotéza)
- Maximum likelihood hypothesis (ML) (maximálně věrohodná hypotéza)
- Bayesian optimal prediction (Bayes Rate)
- **EM** algorithm
- Naive Bayes model (classifier)

Candy Example (Russel, Norvig: Artif. Intell. a MA)

- Our favorite candy comes in two flavors: cherry and lime, both in the same wrapper.
- They are in a bag in one of following rations of cherry candies and prior probability of bags:

hypothesis (bag type)	h_1	h_2	h ₃	h_4	h_5
cherry	100%	75%	50%	25%	0%
prior probability h_i	10%	20%	40%	20%	10%

The first candy is cherry.

MAP Which of h_i is the most probable given first candy is cherry? es estimate What is the probability next candy from the same bag is cherry?

Maximum Aposteriory Probability Hypothesis (MAP)

- We assume large bags of candies, the result of one missing candy in the bag is negligable.
- Recall Bayes formula:

$$P(h_i|B=c) = \frac{P(B=c|h_i) \cdot P(h_i)}{\sum_{j=1,...,5} P(B=c|h_j) \cdot P(h_j)} = \frac{P(B=c|h_i) \cdot P(h_i)}{P(B=c)}$$

- We look for the MAP hypothesis maximálně aposteriorně pravděpodobná $argmax_iP(h_i|B=c) = argmax_iP(B=c|h_i) \cdot P(h_i).$
- Aposteriory probabilities of hypotheses are in the following table.

Candy Example: Aposteriory Probability of Hypotheses

index	prior	cherry ratio	cherry AND <i>h</i> _i	aposteriory prob. h _i
i	$P(h_i)$	$P(B=c h_i)$	$P(B=c h_i)\cdot P(h_i)$	$P(h_i B=c)$
1	0.1	1	0.1	0.2
2	0.2	0.75	0.15	0.3
3	0.4	0.5	0.2	0.4
4	0.2	0.25	0.05	0.1
5	0.1	0	0	0

• Which hypothesis is most probable?

$$h_{MAP} = argmax_i P(data|h_i) \cdot P(h_i)$$

• What is the prediction of a new candy according the most probable hypothesis h_{MAP} ?

MAP and Penalized Methods

MAP hypothesis maximizes:

$$h_{MAP} = argmax_i P(data|h_i) \cdot P(h_i)$$

• therefore minimizes:

```
h_{MAP} = argmax_h P(data|h)P(h)
            argmin_h[-log_2P(data|h) - log_2P(h)]
            argmin_h[-loglik + complexity penalty]
            argmin_h[RSS + complexity penalty] Gaussian models
           argmax<sub>h</sub>[loglik – complexity penalty] Categorical models
```

Bayesian Learning, Bayesian Optimal Prediction

Bayesian optimal prediction is weighted average of predictions of all hypotheses:

$$\begin{split} P(\textit{N} = \textit{c}|\textit{data}) &= \sum_{j=1,\dots,5} P(\textit{N} = \textit{c}|\textit{h}_{j},\textit{data}) \cdot P(\textit{h}_{j}|\textit{data}) \\ &= \sum_{j=1,\dots,5} P(\textit{N} = \textit{c}|\textit{h}_{j}) \cdot P(\textit{h}_{j}|\textit{data}) \end{split}$$

- If our model is correct, no prediction has smaller expected error then Bayesian optimal prediction.
- We always assume i.i.d. data, independently identically distributed.
- We assume the hypothesis fully describes the data behavior. Observations are mutually conditionally independent given the hypothesis. This allows the last equation above.

Candy Example: Bayesian Optimal Prediction

i	$P(h_i B=c)$	$P(N=c h_i)$	$P(N = c h_i) \cdot P(h_i B = c)$
1	0.2	1	0.2
2	0.3	0.75	0.225
3	0.4	0.5	0.2
4	0.1	0.25	0.02
5	0	0	0
$\sum$	1		0.645

Maximum Likelihood Estimate (ML)

- Usually, we do not know prior probabilities of hypotheses.
- Setting all prior probabilities equal leads to Maximum Likelihood Estimate, maximálně věrohodný odhad

$$h_{ML} = \frac{argmax_i P(data|h_i)}{argmax_i}$$

- Probability of <u>data</u> given hypothesis = likelihood of hypothesis given data.
- Find the MI estimate:

index	prior	cherry ration	cherry AND <i>h</i> _i	Aposteriory prob. h_i
i	$P(h_i)$	$P(B=c h_i)$	$P(B=c h_i)\cdot P(h_i)$	$P(h_i B=c)$
1	0.1	1	0.1	0.2
2	0.2	0.75	0.15	0.3
3	0.4	0.5	0.2	0.4
4	0.2	0.25	0.05	0.1
5	0.1	0	0	0

- In this example, do you prefer ML estimate or MAP estimate?
- (Only few data, overfitting, penalization is usefull. AIC, BIC)

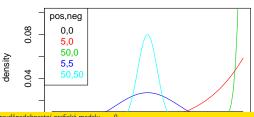
Remark: Bayesian Parameter Learning

- We represent probability distribution on parameters.
- For binary features, Beta function is used, a is the number of positive examples, b the number of negative examples.

$$beta[a,b](\theta) = \alpha \theta^{a-1} (1-\theta)^{b-1}$$

- (For categorical features, Dirichlet priors and multinomial distribution is used. (Dirichlet-multinomial distribution).
- For Gaussian, μ has Gaussian prior, $\frac{1}{a}$ has gamma prior (to stay in exponential family).)

Beta Function

Maximum Likelihood: Continuous Parameter θ

- New producer on the market. We do not know the ratios of candies, any h_{θ} , kde $\theta \in \langle 0; 1 \rangle$ is possible, any prior probabilities h_{θ} are possible.
- We look for maximum likelihood estimate.
- For a given hypothesis h_{θ} , the probability of a cherry candy is θ , of a lime candy 1θ .
- Probability of a sequence of c cherry and I lime candies is:

$$P(data|h_{\theta}) = \theta^{c} \cdot (1-\theta)^{I}.$$

ML Estimate of Parameter θ

• Probability of a sequence of *c* cherry and *l* lime candies is:

$$P(data|h_{\theta}) = \theta^{c} \cdot (1-\theta)^{I}$$

Usual trick is to take logarithm:

$$LL(h_{\theta}; data) = c \cdot \log_2 \theta + I \cdot \log_2 (1 - \theta)$$

• To find the maximum of LL (log likelihood of the hypothesis) with respect to θ we set the derivative equal to 0:

$$\frac{\partial LL(h_{\theta}; data)}{\partial \theta} = \frac{c}{\theta} - \frac{l}{1 - \theta}$$

$$\frac{c}{\theta} = \frac{l}{1 - \theta}$$

$$\theta = \frac{c}{c + l}$$

ML Estimate of Multiple Parameters

- Producer introduced two colors of wrappers red r and green g.
- Both flavors are wrapped in both wrappers, but with different probability of the red/green wrapper.
- We need three parameters to model this situation:

P(B=c)	P(W=r B=c)	P(W = r B = I)
θ_0	θ_1	θ_2

Following table denotes observed frequences:

wrapper\ flavor	cherry	lime	
red	r _c	r_l	
green	g _c	gı	

ML Estimate of Multiple Parameters

Probability of data given the hypothesis $h_{\theta_0,\theta_1,\theta_2}$ is:

$$\begin{array}{lcl} P(\textit{data}|\textit{h}_{\theta_{0},\theta_{1},\theta_{2}}) & = & \theta_{1}^{\textit{r}_{c}} \cdot (1-\theta_{1})^{\textit{g}_{c}} \cdot \theta_{0}^{\textit{r}_{c}+\textit{g}_{c}} \cdot \theta_{2}^{\textit{r}_{l}} \cdot (1-\theta_{2})^{\textit{g}_{l}} \cdot (1-\theta_{0})^{\textit{r}_{l}+\textit{g}_{l}} \\ \textit{LL}(\textit{h}_{\theta_{0},\theta_{1},\theta_{2}};\textit{data}) & = & \textit{r}_{c}\log_{2}\theta_{1} + \textit{g}_{c}\log_{2}(1-\theta_{1}) + (\textit{r}_{c}+\textit{g}_{c})\log_{2}\theta_{0} \\ & & +\textit{r}_{l}\log_{2}\theta_{2} + \textit{g}_{l}\log_{2}(1-\theta_{2}) + (\textit{r}_{l}+\textit{g}_{l})\log_{2}(1-\theta_{0}) \end{array}$$

We look for maximum:

$$\begin{array}{cccc} \frac{\partial LL(h_{\theta_0,\theta_1,\theta_2};data)}{\partial \theta_0} & = & \frac{r_c + g_c}{\theta_0} - \frac{r_l + g_l}{1 - \theta_0} \\ & & & & \\ \theta_0 & = & \frac{(r_c + g_c)}{r_c + g_c + r_l + g_l} \\ & & \\ \frac{\partial LL(h_{\theta_0,\theta_1,\theta_2};data)}{\partial \theta_2} & = & \frac{r_l}{\theta_2} - \frac{g_l}{1 - \theta_2} \\ & & & \\ \theta_2 & = & \frac{r_l}{r_l + g_l}. \end{array}$$

Discrete Variables

- Maximum Likelihood estimate is the ratio of fequences.
- Naive Bayes Model, Bayes Classifier assumes independent features given the class variable.
  - Caculate prior probability of classes $P(c_i)$
  - For each feature f, calculate for each class the probability of this feature P(f|c|)
  - For a new observation of features f predict the most probable class $argmax_{c_i}P(f|c_i) \cdot P(c_i)$.
- Bayesian Networks learn more complex (in)dependencies between features.

Missing data (T.D. Nielsen)

Die tossed N times. Result reported via noisy telephone line. When transmission not clearly audible, record missing value:

$$4, 2, ?, 6, 5, 4, ?, 3, 4, 1, \ldots$$

"2" and "3" sound similar, therefore:

$$P(Y_i = ?|X_i = k) = P(M_i = 1|X_i = k) = \begin{cases} 1/4 & k = 2,3\\ 1/8 & k = 1,4,5,6 \end{cases}$$

If we simply ignore the missing data items, we obtain as the maximum likelihood estimate for the parameters of the die:

$$\theta^* = (\frac{7}{48}, \frac{1}{8}, \frac{1}{8}, \frac{7}{48}, \frac{7}{48}, \frac{7}{48}) * \frac{6}{5} = (0.175, 0.15, 0.15, 0.175, 0.175, 0.175)$$

Incomplete data

How do we handle cases with missing values:

- Faulty sensor readings.
- Values have been intentionally removed.
- Some variables may be unobservable.

How is the data missing?

We need to take into account how the data is missing:

- Missing completely at random The probability that a value is missing is independent of both the observed and unobserved values (a monitoring system that is not completely stable and where some sensor values are not stored properly).
- Missing at random The probability that a value is missing depends only on the observed values (a database containing the results of two tests, where the second test has only performed (as a "backup test") when the result of the first test was negative).
- **Non-ignorable** Neither MAR nor MCAR (an exit poll, where an extreme right-wing party is running for parlament).

EM - Algorithm

- EM algorithm is used for learning a model with unobserved variables (for example, cluster membership).
- We assume (hope) they are missing at random.
- It is an iterative algorithm with two steps:
  - Estimate, fills in the unobserved data based on current M model, and
  - Maximize, finds maximum (log)likelihood model given the data filled in E step.

Example: T.D. Nielsen

Learning by EM - Algorithm

- Clustering (observed may be of categorical and/or continuous)
- Hidden Markov Models
- Latent Dirichlet Allocation
- Hierarchical Mixtures of Experts
- and others.

ML Estimate of Gaussian Distribution Parameters

- Assume x to have Gaussian distribution with unknown parameters μ a σ .
- ullet Our hypotheses are $h_{\mu,\sigma}=rac{1}{\sqrt{2\pi}\sigma}e^{rac{-(x-\mu)^2}{2\sigma^2}}.$
- We have observed $x_1, \ldots, x_n$.
- Log likelihood is:

$$LL = \sum_{j=1}^{N} log \frac{1}{\sqrt{2\pi}\sigma} e^{\frac{-(x-\mu)^2}{2\sigma^2}}$$
$$= N \cdot (log \frac{1}{\sqrt{2\pi}\sigma}) - \sum_{j=1}^{N} \frac{(x_j - \mu)^2}{2\sigma^2}$$

• Find the maximum.

Linear Gaussian Distribution

- Assume random variable (feature) X.
- Assume goal variable Y with linear gaussian distribution where $\mu = b \cdot x + b_0$ and fixed variance $\sigma^2 p(Y|X=x) = N(b \cdot x + b_0; \sigma) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}\sigma} e^{\frac{-(y - ((b \cdot x + b_0))^2}{2\sigma^2}}$.
- Find maximum likelihood estimate of b, b_0 given a set of observations $data = \{\langle x_1, y_1 \rangle, \dots, \langle x_N, y_N \rangle\}.$
- (Look for maximum of the logarithm of it; change the max to min with the opostite sign. Do you know this formula?)

$$argmax_{b,b_0}(log_e(\Pi_{i=1}^N(e^{-(y_i-(b\cdot x_i+b_0))^2}))) = argmin_{b,b_0}(?)$$

Reasons for Modelling Unobserved Variables

- We know the model structure, observations are missing.
- Unobserved variable makes many features conditionally independent (that is, simplifies the model).
- Often, mixtures of Gaussians are used. It is also our example: clustering.
- Also used to learn Hidden Markov Models.

Metropolis Hastings Algorithm

- Jiná náhodná procházka, MCMC metoda.
- Hodí se např. při hledání struktury BN.

Λ

- Mějme libovolnou funkci pravděpodobnosti přechodu (proposal **probabilities**) v prostoru hodnot bn: $\{q(\mathbf{v'}|\mathbf{v})|\mathbf{v},\mathbf{v'}\in sp(\mathbf{V})\}.$
- Definujme pravděpodobnosti přijetí (acceptance probabilities)

$$\begin{split} \alpha(\mathbf{v'}|\mathbf{v}) &= \min\left(1, \frac{P(\mathbf{V} = \mathbf{v'}|E = e)q(\mathbf{v}|\mathbf{v'})}{P(\mathbf{V} = \mathbf{v}|E = e)q(\mathbf{v'}|\mathbf{v})}\right) \\ &= \min\left(1, \frac{P(\mathbf{V} = \mathbf{v'}, E = e)q(\mathbf{v}|\mathbf{v'})}{P(\mathbf{V} = \mathbf{v}, E = e)q(\mathbf{v'}|\mathbf{v})}\right) \end{split}$$

Algoritmus Metropolis Hastings sampling (bn, E = e) with n variables $V_j \in V$

```
sample_0 = \langle v_{0,1}, \ldots, v_{0,n} \rangle libovolné přiřazení hodnot V_j \in V konzistentní s e, for s in 1: last vyber kandidáta na nový stav \mathbf{v'} podle q(\mathbf{v'}|sample_{s-1}) přijmi ho s pravděpodobností \alpha(\mathbf{v'}|sample_{s-1}) if (přijatý) sample_s = \mathbf{v'} else sample_s = sample_{s-1} return list(sample_{burned\ in}, \ldots, sample_{last})
```

Theorem

Pokud $q(\mathbf{v'}|\mathbf{v}) > 0$ pro každé $\mathbf{v}, \mathbf{v'}$, pak Metropolis Hastings sampling konverguje $\lim_{i \to \infty} P(\text{sample}_i) = P(\mathbf{V}|E=e)$.

 $\bullet$ Pro dobré fungování potřebujeme α pravděpodobnost přijetí blízkou 1,

$$\alpha(\mathbf{v'}|\mathbf{v}) = \min\left(1, \frac{P(\mathbf{V} = \mathbf{v'}, E = e)q(\mathbf{v}|\mathbf{v'})}{P(\mathbf{V} = \mathbf{v}, E = e)q(\mathbf{v'}|\mathbf{v})}\right)$$

ullet ideálně q 'trefí' cílové rozložení $P(\mathbf{V}|E=e)$, tj. $q(\mathbf{v'}|\mathbf{v})=P(\mathbf{V}=\mathbf{v'}|E=e)$.

Úkol

- Srovnejte 'simulate' a primitivní Metropolitan Hastings simulaci.
- Upravte MH simulaci na Gibbs sampling (tj. nezamítejte, jen měňte se správnou pravděpodobností).
- Porovnejte Gibbs s primitivním MH sampling.

```
startvalue = c(1.1.1)
burnIn = 0
chain = run_metropolis_MCMC(bnet,startvalue, 100)
x1x2=xtabs(~X1+X2,data.frame(chain[-(1:burnIn),]))
KL.empirical(x1x2,pravda,unit='log2')
```

Učení parametrů

- Pokud známe strukturu a všechny veličiny jsou pozorované, odhad parametrů je (skoro) podíl odpovídajících četností.
- 'skoro' se vztahuje na nulové počty a dělení nulou. Proto máme možnost nastavit vyhlazování smooth=0.0001 - přičte ke všem četnostem, tj. nikde nebude nula.

Úkoly

- Načtěte "two_coins_1.net", naučte model s otočenými hranami a srovnejte s původním.
- Načtěte model 'preg4.net'.
- Ze struktury modelu uberte uzel Ho, děti napojte na Pr.
- Naučte parametry nového modelu ze simulovaných dat z původního modelu.
- Porovnejte (podmíněné) pravděpodobnosti v původním a novém modelu,
- najděte příklad, kdy je P(Pr|evid) různá v obou modelech, i když na uzlu Ho není žádná evidence.

novy.dag<-dag(~TwiceAHead,~Penny:TwiceAHead,~Dime:TwiceAHead) md=grain(novy.dag,data=sim.orig,smooth=0)

EM algoritmus

používá se pro odhad nepozorovaných veličin. Jde o iterativní algoritmus opakující dva kroky:

- Estimate, který odhadne hodnoty nepozorovaných dat, a
- Maximize, který maximalizuje věrohodnost vzhledem k datům přes uvažované modely.

Estimate

- Mám model (z předchozího kroku, na počátku volíme parametry např. náhodně či rovnoměrnou distribuci).
- Pro každý řádek dat:
  - vložím do modelu evidenci na veličinách, které jsem pozorovala,
  - podívám se na pravděpodobnost veličin, které pozorované nebyly,
  - řádek dat rozdrobím na spoustu dílků, každý s jinými hodnotami nepozorovaných veličin, váha dílku odpovídá pravděpodobnosti situace, součet vah drobků je 1.

Maximize

- Vybíráme maximálně věrohodný model pro daná vážená data (z E–kroku)
- bayesovská síť: podíl četností

Obecný EM algoritmus

Máme-li počáteční odhady parametrů $\bar{\theta}^{(0)}$, skryté proměnné Z a pozorovaná data, pak můžeme jeden krok EM algoritmu zapsat přiřazením:

$$\bar{\theta}^{(i+1)} \leftarrow \textit{argmax}_{\bar{\theta}^{(i)}} \sum_{z \in Z} P(Z = z | \textit{data}, \bar{\theta}^{(i)}) \cdot \textit{L}(\textit{data}, Z = z | \bar{\theta}^{(i)})$$

EM algoritmus

- Lze dokázat, že v každém kroku zvýší věrohodnost modelu.
- Nakonec (možná) najde model s větší věrohodností, než má model původní.
   Data jsou generovaná náhodně a nemusí úplně přesně vystihovat původní model.
- Za jistých předpokladů se dá dokázat, že EM konverguje k maximu, obecně jako každá gradientní metoda může zůstat v lokálním maximu.
- Narozdíl od většiny gradientních metod nemáme parametr velikost kroku.
- Spíš je problém, že ke konci konverguje pomalu, než že by zůstal v lokálním maximu.

Proč zahrnovat do modelu neznámé veličiny

Protože se to hodí.

- Známe model, některé veličiny nemůžeme pozorovat.
- Neznámá nepozorovaná veličina zaviní, že vše souvisí se vším.
- Často se používají směsi gausovských rozložení: na klastrování, na popis funkce při zpracování obrazu, atd.

Příklad EM algoritmu pro bayesovské sítě

 Příklad: Dva pytle bonbónů někdo smíchal dohromady. Každý bonbón má nějaký obal Wrapper a příchuť Flavor a buď v něm jsou dírky Holes, nebo ne. V každém pytli byl jiný poměr příchutí, jiný poměr děravých bonbónů k neděravým atd.

Příklad se dá popsat jako naivní bayesovský model.

Příklad

Snědli jsme 1000 bonbónů a zapsali, co jsme pozorovali:

	W=	red	W=green		
	H=1 H=0		H=1	H=0	
F=cherry	273	93	104	90	
F=lime	79	100	94	167	

Počáteční parametry modelu zvolíme:

$$\theta^{(0)} = 0.6, \ \theta_{F1}^{(0)} = \theta_{W1}^{(0)} = \theta_{H1}^{(0)} = 0.6, \ \theta_{F2}^{(0)} = \theta_{W2}^{(0)} = \theta_{H2}^{(0)} = 0.4$$

BN

- Odhad θ : kdyby byla pozorovaná, spočteme podíl bonbónů z prvního balíčku ke všem bonbónům.
- Protože jí nepozorujeme, sčítáme očekávané počty

$$\theta^{(1)} = \frac{1}{N} \sum_{j=1}^{N} \frac{P(\mathit{flavor}_j | \mathit{Bag} = 1) P(\mathit{wrapper}_j | \mathit{Bag} = 1) P(\mathit{holes}_j | \mathit{Bag} = 1) P(\mathit{Bag} = 1)}{\sum_{i=1}^{2} P(\mathit{flavor}_j | \mathit{Bag} = i) P(\mathit{wrapper}_j | \mathit{Bag} = i) P(\mathit{holes}_j | \mathit{Bag} = i) P(\mathit{Bag} = i)}$$

(normalizační konstanta dole také záleží na hodnotách parametrů).

Pro bonbón *red*, *cherry*, *holes* dostaneme:

$$\frac{\theta_{F1}^{(0)}\theta_{W1}^{(0)}\theta_{H1}^{(0)}\theta^{(0)}}{\theta_{F1}^{(0)}\theta_{W1}^{(0)}\theta_{H1}^{(0)}\theta^{(0)}+\theta_{F2}^{(0)}\theta_{W2}^{(0)}\theta_{H2}^{(0)}\theta^{(0)}}\approx 0.835055$$

takových bonbónů máme 273, tedy je jejich příspěvek $\frac{273}{N} \cdot 0.835055$. Podobně spočteme příspěvky dalších sedmi políček a dostaneme:

$$\theta^{(1)} = 0.6124$$

BN

- Odhad θ_{F1} by v plně pozorovaném případě byl ...
- My musíme počítat podíl očekávaných počtů Bag=1&F=cherry a Bag=1, tj.

$$\theta_{F1}^{(1)} = \frac{\sum_{j: Flavor_j = cherry} P(Bag = 1 | Flavor_j = cherry, wrapper_j, holes_j)}{\sum_{j} P(Bag = 1 | cherry_j, wrapper_j, holes_j)}$$

Podobně dostaneme:

$$\theta^{(1)} = 0.6124, \ \theta_{F1}^{(1)} = 0.6684, \theta_{W1}^{(1)} = 0.6483, \theta_{H1}^{(1)} = 0.6558,$$

$$\theta_{F2}^{(1)} = 0.3887, \theta_{W2}^{(1)} = 0.3817, \theta_{H2}^{(1)} = 0.3827$$

BN

Pozn: V Bayesovské síti lze učit parametry tak, že postupně vložíme jeden příklad za druhým a sčítáme pravděpodobnosti pro jednotlivé konfigurace dítěte plus jeho rodičů. Tím dostaneme očekávané četnosti (resp. po vydělení počtem příkladů), z očekávaných četností spočteme parametry podílem odpovídajících četností, tj.

$$\theta_{ijk} \leftarrow \frac{\operatorname{\check{c}etnost} \left(X_i = x_{ij} \& pa(X_i) = pa_{ik}\right)}{\operatorname{\check{c}etnost} \left(pa(X_i) = pa_{ik}\right)}$$